

De korte liv (I)

Af Klavs Serup Rasmussen,
ansvarshavende redaktør

**Essay
skrevet på
baggrund af
to tidligere
redaktions-
medlemmers
død i
slutningen
af 2009.**

Måske er det tid til at tale om det. Døden. Jeg er ikke helt sikker, og dem jeg helst vil spørge er borte.

Der er over halvanden hundrede uforklarlige dødsfald hvert år blandt mennesker, der er i psykiatrisk behandling, og det er bare det officielle tal. Jeg kendte to, der døde af sukkersygen, der kom som en bivirkning, efter årelang behandling med psykofarmaka. De er ikke talt med i de halvanden hundrede. Oveni er der dem, der selv gør en ende på sagerne. Som Ture. Ham ville jeg gerne have spurgt om, hvornår det er den rette tid at nævne døden.

Ture Lykkegaard og Dorthe Raffenberg. Begge er tidligere redaktionsmedlemmer, begge forlod denne verden i 2009, begge fik aldrig den ene fod helt ud af psykiatriens dyb og ellers er der overhovedet ingen ligheder imellem dem. I hvert fald ikke imens de levede. For de var jo Ture og Dorthe, to mennesker.

Alle der har været i psykiatrisk behandling, eller bare er i tæt kontakt med psykiatrien, kender nogen, der er døde. Og alligevel er det ikke noget der bliver talt meget om. Det ligger der bare. Uforløst. Måske fordi ingen ved hvad de skal stille op.

Imens går de døde bort så hurtigt. De er næsten usynlige med det samme. Det er i hvert fald sådan jeg oplever det.

Tilbage er der oftest kun en løs forestilling. Om et dårligt liv, der nu er afsluttet uden at efterlade sig nævneværdige spor. I medierne og den offentlige hukommelse er de glemt næsten allerede imens de lever, og der kryber en forestilling rundt, om at sindslidende ikke rigtigt mister noget når de dør. Jeg kan endda gribe mig selv i det, efter så mange jeg kender er døde, at ville

se det som en rimelig løsning på en rigtig møgsituation.

Det passer bare ikke. Og i stedet for, at nogen behøver gå op i hvad jeg mener, genoptrykker vi på de næste sider en af Dorthes mange artikler. Så kan enhver tænke sit.

For mig var Dorthe Raffenberg en fighter, ud over al forstand. Hun nægtede at blive liggende, også selvom hun væltede flere gange end de fleste kan bære. Og jeg ved, at hendes familie, kæreste og venner savner hende hver eneste dag.

Der er ingen grund til at romantisere det. Det er behårde liv, der leves i psykiatrien. Men midt i den mystiske skrøbelighed, der måske bor i sindet, måske i hjernen, er de liv også noget andet. De viser en overlevelseskraft, som i de fleste menneskers liv forbliver mere et ord end en erfaring. Og til tider opstår en indsigt, der kun vækkes til live, når intet er givet og hver tanke skal tænkes forfra.

Hvem er de, de døde

For sig mig:

Hvem der levede på en øde ø

Ville have nogen interesse i at lyve for sig selv -

For overlevelsen på en øde ø, har løggen ingen funktion

Men for os andre, derimod...

Disse linjer er fra Ture Lykkegaards 3. bog "I begyndelsen skabte Gud en fejl i syntaksen." Ture tog sit eget liv den 15. Juli 2009, kort efter bogen udkom.

Hans far, Helge Lykkegaard, skriver om Ture i en mail til redaktionen: *Han havde været igennem en meget vanskelig tid med sorte tanker. Og et liv som psykisk invalid, uden mulighed for at bruge sin begavelse*